

โครงการตามนโยบายของรัฐ : การพัฒนาระบบการประเมินและ
การประกันคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มติใหม่ แห่งการประเมิน

พระบรมราโชบายด้านการศึกษา ในหลวงรัชกาลที่ 10

ข้อ 2 มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง - มีคุณธรรม

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

ข้อ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

สำนักทดสอบทางการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โครงการตามนโยบายของรัฐ : การพัฒนาระบบการประเมินและ
การประกันคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มติใหม่ แห่งการประเมิน

พระบรมราโชบายด้านการศึกษา ในหลวงรัชกาลที่ 10

ข้อ 2 มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง - มีคุณธรรม

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

ข้อ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

สำนักทดสอบทางการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มติใหม่แห่งการประเมิน

ปีที่พิมพ์ พ.ศ. 2562

จำนวนพิมพ์ 5,000 เล่ม

ผู้จัดพิมพ์ สำนักทดสอบทางการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พิมพ์ที่ ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงพิมพ์อักษรไทย (น.ส.พ. ฟ้าเมืองไทย)
เลขที่ 85, 87, 89, 91 ซอยจรัญสนิทวงศ์ 40 ถนนจรัญสนิทวงศ์
แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร 10700
โทร. 0-2424-4557, 0-2424-0694 โทรสาร 0-2433-2858
นายไพสิฐ ปวิณวิวัฒน์ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

คำนำ

ตามที่ กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีการปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีนโยบายปรับปรุงมาตรฐานและตัวชี้วัดให้มีจำนวนน้อยลง กระชับ สะท้อนถึงคุณภาพอย่างแท้จริง กำหนดเกณฑ์และรายการประเมินในลักษณะองค์รวม (holistic) เน้นการประเมินตามสภาพจริงที่ไม่ยุ่งยาก เพื่อลดภาระการจัดทำข้อมูล เอกสารที่ใช้ในการประเมิน ปรับกระบวนการทัศนในการประเมินที่มีเป้าหมาย เพื่อการพัฒนาบนพื้นฐานบริบทของสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักทดสอบทางการศึกษา จึงได้มีการส่งเสริมให้สถานศึกษามีระบบภายในที่เข้มแข็งโดยดำเนินการตามแนวทางการขับเคลื่อนระบบการประกันคุณภาพ การศึกษา โดยมีการประกาศใช้กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ในการปรับปรุง ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อให้มีกลไกการปฏิบัติที่เอื้อต่อการดำเนินการ ตามมาตรฐานการศึกษาของแต่ละระดับ และเกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และประกาศใช้ มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประกาศ ณ วันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2561 เพื่อเป็นหลักในการเทียบเคียงให้สถานศึกษา หน่วยงาน ต้นสังกัด และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้งประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ในการพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน กำกับดูแล และติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับดังกล่าว จะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการพัฒนาระบบ การประเมินและการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาต่อไป

สำนักทดสอบทางการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สารบัญ

	หน้า
1. ความเป็นมา.....	1
2. วัตถุประสงค์.....	3
3. เป้าหมาย.....	4
4. การดำเนินงาน.....	5
5. ผลการดำเนินงาน.....	11
6. ประโยชน์ที่ได้รับ.....	13

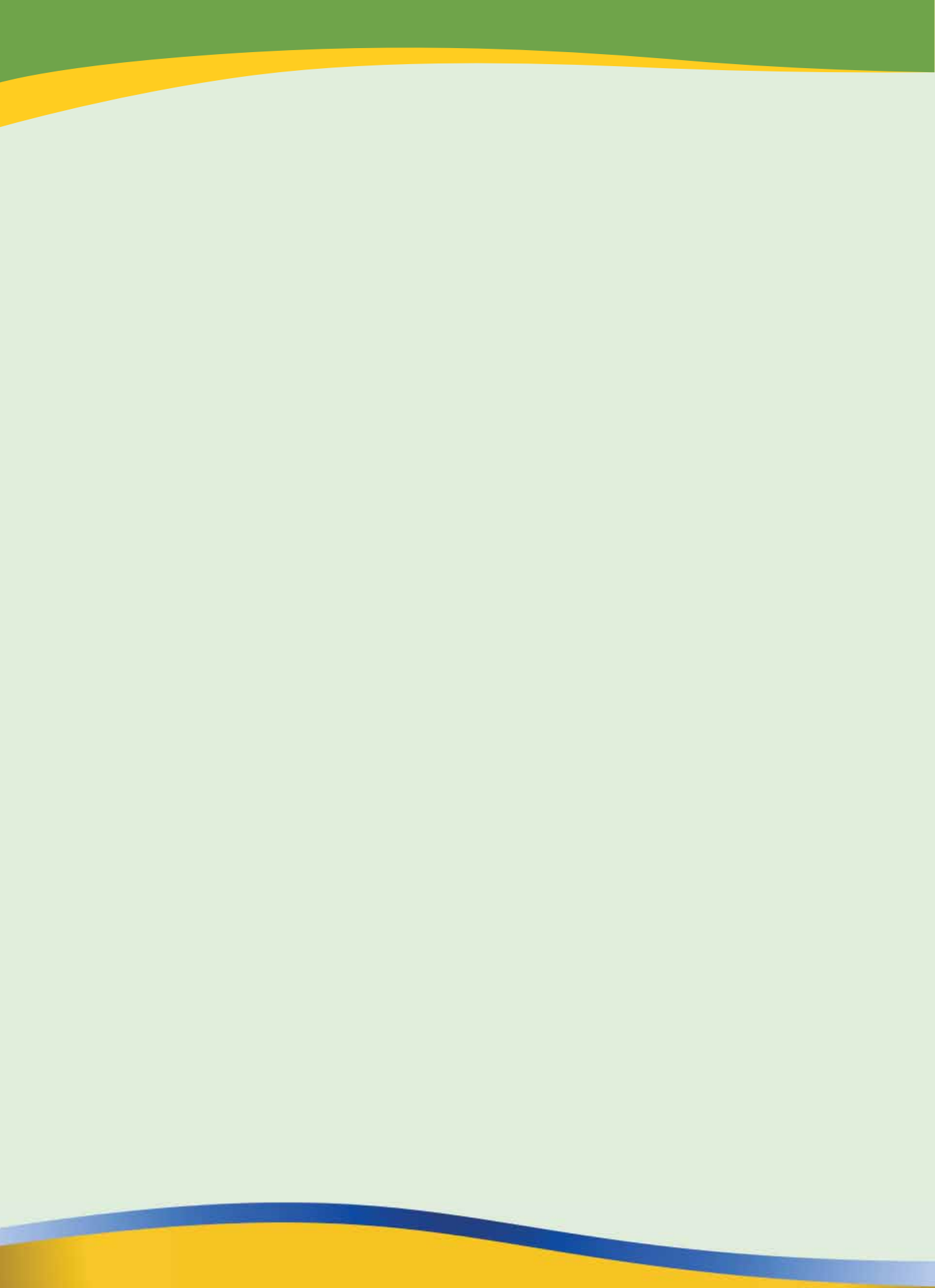
พระบรมราโชบายด้านการศึกษา ในหลวงรัชกาลที่ ๑๐
ข้อ ๒ มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง - มีคุณธรรม
ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

ข้อ ๓ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

มติใหม่

แห่งการประเมิน

โครงการตามนโยบายของรัฐบาล : การพัฒนากระบวนการประเมินและประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. ความเป็นมา

การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) มีเป้าหมายมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งนี้เพื่อให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของคนไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกฝ่ายที่มีส่วนในการจัดการศึกษาต้องตระหนักและดำเนินการจนบรรลุผลในที่สุด ประกอบกับสาระสำคัญในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ระบุให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปี เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา อีกทั้งเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก (มาตรา 48 หมวด 6)

กระทรวงศึกษาธิการ โดย นายแพทย์ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบายให้ปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอกของทุกระดับ ก่อนจะมีการประเมินคุณภาพในรอบต่อไป โดยให้มีการปรับปรุงมาตรฐานและตัวชี้วัดให้น้อยลง กระชับ และสะท้อนถึงคุณภาพอย่างแท้จริง เน้นการประเมินตามสภาพจริง ไม่ยุ่งยาก สร้างมาตรฐานระบบการประเมิน เพื่อลดภาระการจัดเก็บข้อมูล ลดการจัดทำเอกสารที่ใช้ในการประเมิน ปรับกระบวนการทัศน์ในการประเมิน ที่มีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาบนพื้นฐานบริบทของสถานศึกษา รวมทั้งให้มีการพัฒนาผู้ประเมินคุณภาพภายใน ให้มีมาตรฐาน มีความน่าเชื่อถือ สามารถให้คำชี้แนะ ให้คำปรึกษาแก่สถานศึกษาได้สอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ได้รับการยอมรับจากสถานศึกษา และได้รับการรับรองจากกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงระบบการประเมินคุณภาพการศึกษา ตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาดังกล่าว เป็นระบบการประเมินแนวใหม่ที่มุ่งเน้นการประเมินคุณภาพ การจัดการศึกษาของสถานศึกษาในภาพรวม (holistic assessment) โดยจะไม่แยกส่วนหรือแยก องค์ประกอบในการประเมินผลงานหรือกระบวนการ แต่เป็นการประเมินในภาพรวมจากผลงานหรือภาพรวม ของกระบวนการดำเนินงานนั้น ๆ ดังนั้น ในการประเมินต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ และทักษะในการ ประเมินของผู้ประเมิน ซึ่งผู้ประเมินต้องศึกษาและรวบรวมข้อมูลในภาพรวมทั้งหมด การประเมินและตัดสิน ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาโดยรวมนี้ต้องใช้ความเชี่ยวชาญ (expert judgment) อย่างแท้จริง ผู้ประเมิน ต้องมีความรู้รอบด้าน และมีการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันในคณะผู้ประเมิน เพื่อให้การตัดสินระดับคุณภาพ มีความเที่ยงตรง เป็นธรรม และมีประสิทธิภาพ ดังนั้น มาตรฐานของผู้ประเมินจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง

นอกจากนี้ ยังมีข้อเสนอแนะทางในการขับเคลื่อนการปฏิรูปด้านการประเมินและการประกันคุณภาพ การศึกษา โดยคณะทำงานขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา (สปท.) และคณะปฏิรูปการประเมินและการประกัน คุณภาพการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ คือ สำนักงานรับรองและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การ มหาชน) และกระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกันสร้างมาตรฐานของสถานศึกษาที่มีคุณภาพ (quality codes) และสร้างผู้ประเมินที่มีคุณภาพ (quality inspectors) ให้หน่วยงานต้นสังกัดให้เตรียมความพร้อมและ สนับสนุนสถานศึกษาให้พร้อมรับการประเมิน สื่อสารให้เกิดความเข้าใจมาตรฐานของสถานศึกษาที่มีคุณภาพ วิธีการประเมิน และการเขียนรายงานการประเมินตนเองแบบใหม่ ให้คำชี้แนะในการบริหารและการจัดการ ของสถานศึกษาที่จะนำไปสู่การพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหน่วยงานที่มีสถานศึกษาจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวนมากที่สุด (ประมาณร้อยละ 80 ของสถานศึกษาทั้งหมด) และเป็นหน่วยงานหลักที่ได้รับมอบหมายจากกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนามาตรฐานการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยผ่านคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการแต่งตั้ง ซึ่งในปีงบประมาณที่ผ่านมาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักทดสอบทางการศึกษา ได้ดำเนินการ “โครงการพัฒนามาตรฐานผู้ประเมินคุณภาพสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน” เพื่อมุ่งพัฒนาบุคลากรที่จะทำหน้าที่ประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน มีความพร้อมด้านทักษะการประเมินต่าง ๆ ซึ่งจากการดำเนินการตามกิจกรรมดังกล่าว จะช่วยส่งเสริม สนับสนุน ให้สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็ง และได้รับการประเมินจากผู้ประเมินที่มีมาตรฐาน ที่มีความน่าเชื่อถือ และสามารถให้ข้อเสนอแนะแก่สถานศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาที่สถานศึกษาสามารถนำไปปฏิบัติได้ ซึ่งจะทำให้สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่เข้มแข็งมากยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อพัฒนาระบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2.2 เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรจากต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการทำหน้าที่ประเมินคุณภาพสถานศึกษา
- 2.3 เพื่อพัฒนารูปแบบการประเมิน แลกเปลี่ยนประสบการณ์จากการทำหน้าที่เป็นผู้ประเมินคุณภาพ และผลการประเมินคุณภาพการศึกษา
- 2.4 เพื่อสื่อสารและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการประเมินคุณภาพแนวใหม่ให้แก่ผู้รับผิดชอบงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัด

3. เป้าหมาย

3.1 เสิ้งปริมาณ

- 1) คู่มือและเอกสารการสัมมนาเพื่อสื่อสารและสร้างความเข้าใจด้านการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 2 รายการ
- 2) บุคลากรระดับเขตพื้นที่การศึกษาและผู้อำนวยการโรงเรียน เข้าร่วมการสัมมนา จำนวน 2,000 คน
- 3) เอกสารสรุปรูปแบบการพัฒนาระบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา จากการสรุปผลการวิจัย จำนวน 20 เขตพื้นที่การศึกษา
- 4) เอกสารเสริมแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาระบบการประกันและการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา จำนวน 2 รายการ
- 5) การประชุมคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 5 ครั้ง

3.2 เสิ้งคุณภาพ

- 1) บุคลากรที่เข้ารับการสัมมนาทุกคนมีความรู้ความเข้าใจองค์ความรู้ใหม่ ๆ สามารถนำความรู้ไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการวางระบบการประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็ง เตรียมความพร้อม และมีความมั่นใจในการรับการประเมินคุณภาพภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล
- 2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขต นำรูปแบบการพัฒนาระบบการประเมินและประกันคุณภาพการศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา จากการสรุปผลการวิจัย ไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานพัฒนาระบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ
- 3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขต มีและใช้สื่อเอกสารเสริมเป็นแนวทางในการดำเนินงานประเมินและการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ
- 4) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์จากคณะกรรมการไปใช้ในการวางแผนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้เข้มแข็ง

4. การดำเนินงาน

การเปลี่ยนแปลงระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาดังกล่าว เป็นระบบการประเมินแนวใหม่ที่มุ่งเน้นการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในภาพรวม (holistic assessment) โดยจะไม่แยกส่วนหรือแยกองค์ประกอบในการประเมินผลงานหรือกระบวนการ แต่เป็นการประเมินในภาพรวมของผลงานหรือภาพรวมของกระบวนการดำเนินงาน ดังนั้น จึงต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ และทักษะในการประเมินของผู้ประเมิน โดยผู้ประเมินต้องศึกษาและรวบรวมข้อมูลในภาพรวมทั้งหมด ซึ่งเป็นการประเมินและตัดสินผลการประเมินคุณภาพการศึกษาโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ (expert judgment) ของผู้ประเมิน ผู้ประเมินต้องมีความรู้รอบด้าน วิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันในคณะผู้ประเมิน เพื่อการตัดสิน ระดับคุณภาพ เพราะผู้ประเมินจำเป็นต้องทำความเข้าใจร่วมกันเพื่อการประเมินที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น มาตรฐานของผู้ประเมินจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มอบหมายให้สำนักทดสอบทางการศึกษาดำเนินการ พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน หน่วยงานภายใต้สำนักทดสอบทางการศึกษา เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการตามนโยบายดังกล่าว ทั้งนี้กลุ่มพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้วางแผนการดำเนินการดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1 แผนภาพแสดงกิจกรรมที่ดำเนินการพัฒนาระบบการประเมิน และประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.1 กิจกรรมที่ 1 โครงการพัฒนาระบบการประเมินและประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.1.1 กิจกรรมย่อยที่ 1 การสื่อสาร สร้างความเข้าใจ และเตรียมความพร้อมแก่สถานศึกษา ให้พร้อมรับการประเมิน

เพื่อให้ผู้แทนหน่วยงานต้นสังกัดและผู้บริหารสถานศึกษาสามารถทำหน้าที่ในการร่วมเป็นคณะกรรมการประเมินได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในเรื่องรูปแบบวิธีการประเมินแบบองค์รวม (holistic assessment) การตัดสินโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ (expert judgment) การประเมินโดยอาศัยร่องรอยเชิงประจักษ์ (evidences based assessment) การตรวจสอบทบทวนโดยบุคคลระดับเดียวกัน (peer review) เทคนิคการสังเกต การสัมภาษณ์เชิงลึก การวิเคราะห์ร่องรอยหลักฐาน มาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา และการให้ข้อมูลย้อนกลับ (feedback) แก่สถานศึกษาเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภาพที่ 2 การประชุมสื่อสาร สร้างความเข้าใจ และเตรียมความพร้อมแก่ผู้แทนหน่วยงานต้นสังกัด และผู้บริหารสถานศึกษาให้พร้อมรับการประเมิน

4.1.2 กิจกรรมย่อยที่ 2 การสังเคราะห์ผลการตรวจสอบและผลการประเมินคุณภาพภายในและภายนอกของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เป็นกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอกสำหรับกลุ่มโรงเรียนพระราชวัง ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่ให้มีการปฏิรูประบบการประเมินและประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอกของทุกระดับก่อนจะมีการประเมินคุณภาพในรอบต่อไป โดยเริ่มดำเนินการกับกลุ่มโรงเรียนพระราชวัง จำนวน 4,500 แห่ง ที่จะเข้ารับการประเมินภายนอกรอบสี่เป็นรุ่นแรก ทั้งนี้ กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 กำหนดให้สถานศึกษาจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษา และให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาจัดส่งรายงานดังกล่าว พร้อมกับประเด็นต่าง ๆ ที่ต้องการให้มีการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบให้แก่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการประเมินคุณภาพภายนอก

ภาพที่ 3 บรรยากาศการสังเคราะห์ผลการตรวจสอบและผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.1.3 กิจกรรมย่อยที่ 3 การจัดทำสื่อเสริมแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาระบบการประกันและการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา

สำนักทดสอบทางการศึกษา ได้จัดทำแนวปฏิบัติเพื่อการพัฒนากระบวนการประกันและการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาขึ้น เพื่อให้หน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานบริหารการศึกษาพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้งประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการเพื่อพัฒนาส่งเสริม กำกับดูแล และติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและยั่งยืนต่อไป

ภาพที่ 4 การจัดทำสื่อเสริมแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาระบบการประกันและการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา

4.2 กิจกรรมที่ 2 โครงการการจัดทำเกณฑ์กลางสำหรับให้สถานศึกษาใช้ประเมินตนเอง เพื่อจัดลำดับคุณภาพของสถานศึกษา (School grading)

ตามที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินการปรับและพัฒนามาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายใน พร้อมทั้งได้จัดทำแนวทางการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องตามนโยบายการปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ และเป็นไปตามประกาศให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ลงวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2561 ไปแล้วนั้น เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับสถานศึกษาที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ สำนักทดสอบทางการศึกษาจึงได้กำหนดจัดประชุมปฏิบัติการพัฒนาเกณฑ์กลางสำหรับให้สถานศึกษาใช้ประเมินตนเอง เพื่อจัดลำดับคุณภาพของสถานศึกษา (School grading)

ภาพที่ 5 บรรยากาศการจัดทำเกณฑ์กลางสำหรับให้สถานศึกษาใช้ประเมินตนเอง เพื่อจัดลำดับคุณภาพของสถานศึกษา (School grading)

4.3 กิจกรรมที่ 3 โครงการประชุมปฏิบัติการเพื่อสังเคราะห์รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาและการจัดทำประเด็นเพิ่มเติม เพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สี่

เพื่อเตรียมความพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอกสำหรับกลุ่มโรงเรียนที่สมัครใจเข้ารับการประเมิน สำนักทดสอบทางการศึกษาจึงเห็นสมควรให้มีการสังเคราะห์รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาและทำข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อส่งให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ต่อไป

ภาพที่ 6 บรรยากาศการประชุมปฏิบัติการเพื่อสังเคราะห์รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาและการจัดทำประเด็นเพิ่มเติม เพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สี่

5. ผลการดำเนินงาน

5.1 กิจกรรมที่ 1 โครงการพัฒนาระบบการประเมินและประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.1.1 ผู้เข้ารับการสัมมนาได้รับความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา รวมทั้งสามารถนำความรู้ไปใช้เป็นแนวทางในการทำหน้าที่ประเมินคุณภาพสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล น่าเชื่อถือ และเป็นที่ยอมรับจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

5.1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีข้อมูลทำเนียบบุคลากรและผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับการพัฒนาผ่านเกณฑ์เป็นผู้ประเมินที่มีมาตรฐาน ที่สามารถให้คำชี้แนะ ให้คำปรึกษาแก่สถานศึกษาอื่นที่ไปประเมินได้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาอันจะนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การปฏิรูปวิธีการประเมิน : รูปแบบการประเมินแนวใหม่

การประเมินและการตัดสินโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ
(Expert Judgment)

การประเมินแบบองค์รวม
(Holistic Assessment)

การประเมินโดยอาศัยร่องรอยหลักฐานเชิงประจักษ์
Evidences Based Assessment

ความสัมพันธ์และบทบาทขององค์กรที่เกี่ยวข้อง
กับการประเมินและประกันคุณภาพการศึกษา

5.2 กิจกรรมที่ 2 โครงการการจัดทำเกณฑ์กลางสำหรับให้สถานศึกษาใช้ประเมินตนเอง เพื่อจัดลำดับคุณภาพของสถานศึกษา (School grading)

สถานศึกษามีเกณฑ์กลางสำหรับใช้ในการประเมินตนเองที่ได้รับการยอมรับ โดยได้รับความร่วมมือจากผู้ทรงคุณวุฒิ ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้รับผิดชอบงานการประกันคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันวิเคราะห์กรอบเกณฑ์กลางสำหรับให้สถานศึกษาใช้ประเมินตนเองและเพื่อการประเมินตามระดับคุณภาพของสถานศึกษาต่อไป

ภาพที่ 7 เกณฑ์กลางระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.3 กิจกรรมที่ 3 โครงการประชุมปฏิบัติการเพื่อสังเคราะห์รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาและการจัดทำประเด็นเพิ่มเติม เพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สี่

สำนักทดสอบทางการศึกษาพร้อมด้วยผู้แทนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา คณะทำงาน และเจ้าหน้าที่จากส่วนกลาง ร่วมกันสังเคราะห์รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียน ประชารัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จำนวน 4,608 แห่ง พร้อมประเด็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สี่จนได้รายงาน จำนวน 1 ชุด เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สี่ต่อไป

6. ประโยชน์ที่ได้รับ

6.1 เจริญปริมาณ

6.1.1 สถานศึกษาได้คู่มือและเอกสารการสัมมนาเพื่อสื่อสารและสร้างความเข้าใจด้านการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 2 รายการ

6.1.2 บุคลากรระดับเขตพื้นที่การศึกษาและผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 2,000 คน ได้เข้าร่วมการสัมมนาเต็มเวลา

6.1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปพัฒนาระบบการประเมินและประกันคุณภาพการศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 20 เขตพื้นที่การศึกษา

6.1.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้รับสื่อเอกสารเสริมแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาระบบการประกันและการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา จำนวน 2 รายการ

6.2 เจริญคุณภาพ

6.2.1 บุคลากรระดับเขตพื้นที่การศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาที่เข้ารับฟังการชี้แจง สามารถนำความรู้ไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานวางระบบการเตรียมความพร้อมสถานศึกษาเข้ารับการประเมินคุณภาพภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล มีความมั่นใจและพร้อมเข้ารับการประเมิน

6.2.2 บุคลากรที่เข้าร่วมการสัมมนาสามารถทำหน้าที่เป็นผู้ประเมินติดตามตรวจสอบคุณภาพสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสามารถให้คำชี้แนะ ให้คำปรึกษาแก่สถานศึกษาได้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่ง

6.2.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด มีจำนวนผู้ประเมินคุณภาพสถานศึกษาที่มีมาตรฐาน

6.2.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีรูปแบบการพัฒนากระบวนการประเมิน และประกันคุณภาพการศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ที่ได้จากการศึกษาวิจัยไปปรับและประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานพัฒนาระบบการประเมินและประกันคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ

6.2.5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขต และสถานศึกษาดำเนินการเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาได้สอดคล้องและเป็นไปตามแนวทางที่กำหนดในกฎกระทรวงว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 และแนวทางการดำเนินงานที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

6.2.6 สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็ง โดยการติดตามช่วยเหลือจากหน่วยงานต้นสังกัดและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

6.2.7 สถานศึกษานำข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นที่ได้จากการประชุมคณะกรรมการประกันคุณภาพภายใน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน นำไปประกอบการพิจารณาแนวทางการดำเนินงาน เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษามีความเข้มแข็งต่อไป

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายสุเทพ ชิตยวงษ์

นายพีระ รัตนวิจิตร

นายวิษณุ ทรัพย์สมบัติ

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้อำนวยการสำนักทดสอบทางการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะผู้จัดทำ

นางสาวมธุรส ประภาจันทร์

นางสุอารีย์ ชื่นเจริญ

นางสาวอนงนาฏ อินกองงาม

นางสาวยลดา โพธิสิงห์

นายสท้าน พวกดอนเค็ง

นางสาวปัทมา ฉายแสง

ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สำนักทดสอบทางการศึกษา

นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สำนักทดสอบทางการศึกษา

นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สำนักทดสอบทางการศึกษา

พนักงานจ้างเหมาบริการ สำนักทดสอบทางการศึกษา

พนักงานจ้างเหมาบริการ สำนักทดสอบทางการศึกษา

พนักงานจ้างเหมาบริการ สำนักทดสอบทางการศึกษา

ออกแบบปก

นางสาวอนงนาฏ อินกองงาม

นางสาวยลดา โพธิสิงห์

นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สำนักทดสอบทางการศึกษา

พนักงานจ้างเหมาบริการ สำนักทดสอบทางการศึกษา

บรรณาธิการกิจ

นางสาวมธุรส ประภาจันทร์

นางสุอารีย์ ชื่นเจริญ

นางสาวอนงนาฏ อินกองงาม

ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สำนักทดสอบทางการศึกษา

นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สำนักทดสอบทางการศึกษา

นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สำนักทดสอบทางการศึกษา

